

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Riigimetsa Majandamise Keskuse 10.06.2024 kirja nr 3-1.1/2024/3527, Jõgeva Vallavalitsuse 10.06.2024 kirja nr 2-3/270 ja 10.06.2024 korralduse nr 270 ning SKP Invest OÜ 27.05.2024 esitatud taotluse nr T-L.MU/1024332, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Anda SKP Invest OÜ-le (registrikood 11476740) Kurista III uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521936 kehtivusajaga 5 aastat.

1.2 Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3 Avalikustada SKP Invest OÜ-le Kurista III uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/521936 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/521936 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/521936 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

SKP Invest OÜ (registrikood 11476740, aadress Tartu maakond, Kambja vald, Ülenurme alevik, Villa tn 50-2, 61714) esitas 15.05.2024 Keskkonnaametile Kurista III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 15.05.2024 menetluse nr M-128481 juurde. Menetlusse võetud taotlus on registreeritud KOTKAS 27.05.2024 dokumendina nr DM-128481-4.

Taotletav Kurista III uuringuruum asub Jõgeva maakonnas Jõgeva vallas Kurista külas riigile kuuluvatel kinnistutel Rihma (katastritunnus 24802:006:0266) ning Vaimastvere metskond 24 (katastritunnus 4802:006:0780), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*).

Taotletava Kurista III uuringuruumi teenindusala pindala on 22,56 ha. Tegemist on tarbevaru (täiteliiv, ehitusliiv, ehituskruus) uuringuga, mille käigus kavandatakse rajada kuni 35 puurauku ja uuringukaeveõhnt sügavusega kuni 10 m. Uuritavaks maavaraks on ehitusliiv, täiteliiv,

ehituskruus ja täitekruus. Uuritava maavara võimalikud kasutusvaldkonnad on teedehituses ja -hoolduses ning osana ehitussegude koostises. Uuringu teostaja on Kobras OÜ (registrikood 10171636).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu maavarade registris arvel oleva maavaravaruga, kuid külgneb lõunaservas vahetult Härjanurme kruusamaardlaga (registrikaart nr 1007) ning sellel asuva Härjanurme kruusakarjääri (loa nr KL-518450; loa omaja Avalor Invest OÜ; luba kehtib kuni 26.03.2039) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 2102770020080003. Taotlusele oli lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti (PTA) tingimuslik kiri 29.04.2024 nr 6.2-2/18408.

PTA on oma 29.04.2024 kirjas nr 6.2-2/18408 öelnud järgmist:

PTA on nõus maaparandussüsteemi maa-alale jäävate uuringukaevandite või puuraukude rajamisega tingimustel, et tööde teostamisel tagatakse Toodiksaare/PÜ44 maaparandussüsteemi ja selle rajatiste korrashoid ning toimimisvõime (maaparandusseadus § 44-45, § 47 ja § 49 lg 1 p 1).

Kuna esitatud tingimus tuleneb juba seadusest, ei lisata tingimust eraldi loa kõrvaltingimuseks.

Kurista III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Lähim registreeritud kaitsealuse liigi leiukoht on uuringuruumist 810 m kaugusel loodes asuv III kaitsekategooria liblikaliigi suur-mosaiikliblikas (*Euphydryas maturna*; Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) kood KLO9201314) leiukoht.

Kurista III uuringuruumi teenindusala lähim Natura 2000 ala on ~3,5 km kaugusel kirdes asuv Mustallika loodusala (EELIS kood RAH0000173).

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (20.05.2024 kiri nr 9-3/24/6705-2; registreeritud KOTKAS 20.05.2024 dokumendina nr DM-128481-2).

Kurista III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitse ega pärandkultuuri objekte.

Maapõueseaduse (MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 29.05.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 29.05.2024 kirjaga nr DM-128481-5. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 29.05.2024 kirjaga nr DM-128481-7

riigivara valitseja Riigimetsa Majandamise Keskuse nõusolekut katastriüksuste Vaimastvere metskond 24 (katastritunnus 24802:006:0780) ja Rihma (katastritunnus 24802:006:0266) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

Riigimetsa Majandamise Keskus nõustus 10.06.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/3527 (registreeritud KOTKAS 10.06.2024 dokumendina nr DM-128481-9) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Jõgeva Vallavalitsusele 29.05.2024 kirjaga nr DM-128481-6, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 30.07.2024. Jõgeva Vallavalitsus nõustus 10.06.2024 kirjas nr 2-3/270 esitatud 10.06.2024 korraldusega nr 270 (registreeritud KOTKAS 11.06.2024 dokumendina nr DM-128481-10) uuringuloa andmisega Kurista III uuringuruumis. Jõgeva Vallavolikogu on 17.05.2018 määrusega nr 38 „Volituse andmine keskkonnakaitse valdkonna seadustes pandud ülesannete täitmiseks“ volitanud vastavate otsuste tegemise Jõgeva Vallavalitsusele.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXXXX.

Avalikustamise käigus ettepanekuid või vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma aramus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis SKP Invest OÜ-lt XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXXX arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõud tutvumiseks Jõgeva Vallavalitsusele.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik *KeHJS* § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, *KeHJS* § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele *KeHJS* § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. *KeHJS* § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu *KeHJS* § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul *KMH* algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega *KMH* vajalikkuse kaalumine.

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *JäätS* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis SKP Invest OÜ 27.05.2024 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja *KeHJS*-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloo lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringulooaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivara valitseja esitatud tingimused seatakse antava Kurista III uuringuruumi uuringuloo täiendavateks tingimusteks järgmiselt:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloo täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnaäringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringuloo andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. Riigimetsa Majandamise Keskus nõustus 10.06.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/3527 kinnistutel Vaimastvere metskond 24 (katastritunnus 24802:006:0780) ja Rihma (katastritunnus 24802:006:0266) uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloo täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Kurista III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei

ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

Keskkonnaamet märgib, et varasematele kogemustele ja aastatepikkusele praktikale tuginedes saab väita, et pinnakatte maavara geoloogiliste uuringute teostamisega kaasnevad keskkonnamõjud on minimaalsed. Geoloogilise uuringu mõju kestvus on lühiajaline ega ulatu uuringuruumi piiridest väljapoole, välitööd kestavad üldjuhul 1-3 päeva ning uuringupuuraugud likvideeritakse kohe peale rajamist ja kirjeldamist.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Taotlus on edastatud Jõgeva Vallavalitsusele 29.05.2024 kirjaga nr DM-128481-6, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 30.07.2024. Jõgeva Vallavalitsus esitas 10.06.2024 korraldusega nr 270 (registreeritud KOTKAS 11.06.2024 dokumendina nr DM-128481-10) Kurista III uuringuloa taotlusele nõustuva seisukoha. Jõgeva Vallavolikogu on 17.05.2018 määrusega nr 38 „Volituse andmine keskkonnakaitse valdkonna seadustes pandud ülesannete täitmiseks“ volitanud vastavate otsuste tegemise Jõgeva Vallavalitsusele. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning SKP Invest OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade 21.08.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo